

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

mgr Justyna Wieczerzak

Promotor: prof. dr hab. Iwona Sagan
Zakład Geografii Społeczno-Ekonomicznej
Wydział Oceanografii i Geografii
Uniwersytet Gdański

Temat rozprawy doktorskiej: **Wykorzystanie potencjałów rozwojowych w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk Gdynia Sopot**

W rozprawie doktorskiej podjęto problematykę rozwoju endogenicznego oraz stopnia nierówności rozwojowych w obszarach metropolitalnych. Problemem badawczym określonym w pracy jest znalezienie i przeanalizowanie najważniejszych zasobów i potencjałów oraz stopnia ich nierówności w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk Gdynia Sopot. Postawiono następujące cele:

- cel poznawczy: przeanalizowanie struktury hierarchiczno-funkcjonalnej Obszaru Metropolitalnego Gdańsk Gdynia Sopot oraz charakterystyka relacji rozmieszczenia a wykorzystania jego potencjałów rozwojowych,
- cel teoretyczny: zastosowanie teorii ekonomii rozwoju Hirschmana do wyjaśnienia mechanizmów narastania nierówności wewnątrz obszaru metropolitalnego,
- cel metodyczno-aplikacyjny: wskazanie koncepcji modeli grawitacji i potencjału jako użytecznych narzędzi w badaniu przestrzeni metropolitalnych.

W pracy postawiono tezę o charakterze abdukcyjnym, że planowanie strategiczne rozwoju jest kluczowe do wykorzystania i umiejętnego powiązania zasobów endogenicznych obszaru i może nie tylko doprowadzić do efektu synergii, ale także pozwala na monitorowanie i minimalizowanie nierówności.

Zakres przestrzenny badań obejmuje obszar metropolitalny w województwie pomorskim. Zakres czasowy natomiast to lata 2011-2018, choć z uwagi na przedmiot badań, niektóre informacje pochodzą z lat wcześniejszych lub późniejszych.

Praca składa się z pięciu rozdziałów. W rozdziale pierwszym przedstawiono zagadnienia terminologiczne obejmujące pojęcie, cechy i funkcje obszarów metropolitalnych oraz zagadnienie nierówności w obszarach metropolitalnych. Omówiono także uwarunkowania prawno-planistyczne metropolii, miejsce polskich obszarów metropolitalnych w Europie oraz narzędzia współpracy metropolitalnej.

Drugi rozdział dotyczy Obszaru Metropolitalnego Gdańsk Gdynia Sopot i jego historii oraz opis powiązań wewnętrznych i zewnętrznych. Nakreślono w tej części pracy ogólne ramy funkcjonowania stowarzyszenia Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot, a także jego podstawowe źródła finansowania.

Rozdział trzeci zawiera opis zastosowanych metod i narzędzi badawczych, które przyjęto do analiz empirycznych. Opisano również schemat postępowania badawczego. Zawarto także charakterystykę koncepcji modeli grawitacji i potencjału oraz ich zastosowanie w badaniach przestrzenno-ekonomicznych.

Rozdział czwarty zawiera oszacowanie modeli potencjałów dla Obszaru Metropolitalnego Gdańsk Gdynia Sopot w podziale na cztery grupy tematyczne: ludność i polityka społeczna, gospodarka, planowanie przestrzenne oraz jakość i warunki życia. Jest to najobszerniejszy rozdział, koncentrujący badania empiryczne.

Natomiast w ostatnim rozdziale piątym określono potencjałową strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru metropolitalnego i niewykorzystane potencjały rozwojowe. Wskazano rekomendacje i implikacje dla polityki rozwoju Obszaru Metropolitalnego Gdańsk Gdynia Sopot oraz wyjaśniono zidentyfikowane wewnętrzne nierówności rozwojowe.

Całość pracy zamykają wnioski o charakterze ogólnym, mające charakter podsumowujący przeprowadzone badania.